

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1936-1937

Proposition de Loi étendant le bénéfice de l'article premier de la loi du 21 juillet 1930 à certains grands mutilés de guerre.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 1^{er} de la loi du 21 juillet 1930 a accordé une majoration de pension de 50 p. c. « aux invalides de guerre dont les affections sont démontrées provenir soit du fait du service accompli entre le 1^{er} août 1914 et le 30 septembre 1919, dans une unité ou service participant effectivement aux opérations de guerre de l'armée mobilisée, soit du fait de la captivité chez l'ennemi ».

Un arrêté royal du 12 novembre 1930 énumère limitativement les unités ou services ayant participé aux opérations de guerre de l'armée mobilisée.

Ces textes furent élaborés à la suite d'un accord entre le Premier Ministre de l'époque, M. Jaspar, et la Fédération Nationale des Invalides de la guerre. Ils ont permis d'augmenter la pension d'environ 85 p. c. des invalides de guerre, pour lesquels la preuve a été faite de ce que l'origine de leurs affections répondait aux exigences de la loi.

Celle-ci a été appliquée d'office par l'Administration lorsque le dossier de l'invalidé contenait les éléments de

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1936-1937

Wetsvoorstel waarbij het voordeel van het eerste artikel der wet van 21 Juli 1930 wordt uitgebreid tot sommige groote oorlogsverminkten.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Het eerste artikel der wet van 21 Juli 1930 heeft een pensioensverhoging van 50 t. h. verleend « aan de oorlogsinvaliden wier kwalen bewezen zijn voort te komen hetzij uit den tusschen 1 Augustus 1914 en 30 September 1919 volbrachten dienst bij een eenheid of dienst die wezenlijk de krijgsverrichtingen van het gemobiliseerd leger heeft medegemaakt; hetzij uit krijgsgevangenschap ».

Een koninklijk besluit van 12 November 1930 geeft een beperkende opsomming van de eenheden of diensten die hebben deelgenomen aan de krijgsverrichtingen van het gemobiliseerd leger.

Deze teksten werden opgemaakt tengevolge van een akkoord tusschen den toenmaligen Eerste-Minister, den h. Jaspar, en het Nationaal Verbond der Oorlogsinvaliden. Zij hebben toegelaten met ongeveer 85 t. h. het pensioen der oorlogsinvaliden te verhoogen voor dewelke het bewijs werd geleverd dat de oorsprong hunner kwalen aan de eischen der wet beantwoordde.

Deze werd van ambtswege toegepast door het Bestuur, wanneer het dossier van den invalide de vereischte bewijs-

preuve requis. En cas de doute de l'Administration ou de contestation de l'invalidé, c'est une « Commission particulière » instituée à cet effet par l'arrêté royal précité, et présidée par un magistrat, qui a statué.

C'est dire que la majoration de pension dont il s'agit a été accordée avec toutes les garanties que le pays devait à ceux qui, à des degrés divers, ont coopéré, à sa défense victorieuse et au maintien de son indépendance.

Cependant, les textes les mieux conçus ne peuvent tout prévoir, et l'on m'a cité le cas de quelques grands invalides « mutilés de guerre, dans la plus stricte acception du terme », auxquels le bénéfice de la majoration de pension de 50 p. c. n'a pu légalement être accordée, et qui, de ce fait, touchent une pension considérablement réduite.

Qu'on en juge :

Cas A. — Soldat au 1^{er} Grenadiers.

Evacué au combat de Haecht, pour légère blessure, sur l'hôpital civil de Lierre.

Cet hôpital est bombardé par l'ennemi le 26 septembre 1914 et l'intéressé est gravement atteint par des éclats d'obus, qui lui occasionnent l'amputation de la jambe et des cicatrices vicieuses au bras. Avec le temps apparaissent les suites habituelles des amputations et ce mutilé a actuellement 100 p. c. d'invalidité. Il a le chevron de blessure.

La majoration de pension de 50 p. c. ne peut lui être accordée, l'hôpital civil de Lierre ne pouvant être considéré comme participant aux opérations de guerre.

Cas B. — Soldat au 22^{me} de ligne.

Evacué du front en 1918, pour abcès au pied.

stukken behelsde. Ingeval van twijfel vanwege het Bestuur of van betwisting door den invalide, werd er uitspraak gedaan door een « Bijzondere Commissie » te dien einde ingesteld bij voormeld koninklijk besluit en voorgezeten door een magistraat.

Dit beteekent dat bewuste pensioensverhooving werd verleend met al de waarborgen die het land verschuldigd was aan hen die, in verschillende graden, hebben bijgedragen tot zijn zegevierende verdediging en tot de handhaving zijner onafhankelijkheid.

Nochtans kunnen de best opgevatte teksten niet alles voorzien en men heeft het geval aangehaald van enkele groote invaliden « oorlogsverminkten in de strengste beteeckenis van het woord », aan dewelke het voordeel der pensioensverhooving van 50 t. h. wettig niet kon worden verleend, en die uit dien hoofde een merkelyk verminderd pensioen trekken.

Men oordeele :

Geval A. — Soldaat bij het 1^{ste} Grenadiers.

Geëvacueerd tijdens den slag van Haecht, wegens lichte kwetsuur, naar het burgerlijk hospitaal te Lier.

Dit hospitaal wordt door den vijand beschoten op 26 September 1914 en de belanghebbende wordt ernstig getroffen door granaatscherven, die de afzetting van het been en gebrekkige litteekens aan den arm veroorzaken. Met den tijd verschijnen de gewone gevolgen van de afzettingen en deze verminkte heeft thans 100 t. h. invaliditeit. Hij heeft een kwetsuurstreep.

De pensioensverhooving van 50 t. h. kan hem niet worden verleend, doordat het burgerlijk hospitaal te Lier niet kan worden beschouwd als hebbende de krijgsverrichtingen medege maakt.

Geval B. — Soldaat bij het 22^e linie-regiment.

Geëvacueerd van het front in 1918, wegens zweer aan den voet.

A l'hôpital de la Porte de Gravelines, à Calais, est blessé deux jours plus tard par une bombe d'avion.

Résultat : amputation de la jambe, 60 p. c. d'invalidité, un chevron de blessure.

Mais la majoration de 50 p. c. ne peut lui être accordée parce que l'hôpital de la Porte de Gravelines ne figure pas, avec raison d'ailleurs, sur la liste des unités ou services participant aux opérations de guerre.

Cas C. — Soldat volontaire.

Combat de 1914 à 1917 avec les Carabiniers. Est alors désigné, en raison de son métier, pour la boulangerie militaire d'Adinkerke en qualité de boulanger.

En juillet 1917, la Boulangerie est bombardée et l'intéressé est blessé par un éclat de 280.

Résultat : amputation de la jambe, 80 p. c. d'invalidité, un chevron de blessure.

Pas de majoration de pension de 50 p. c.; la Boulangerie militaire d'Adinkerke ne participe pas aux opérations de guerre.

Cas D. — Soldat des troupes de forteresse.

Après la dissolution de ces troupes, en octobre 1914, passe aux troupes auxiliaires du génie, et est détaché par la suite, en juin 1915, aux Bains militaires de La Panne.

Il y est blessé (plaie perforante de l'abdomen) en janvier 1918 par éclat de bombe d'avion.

Résultat : 80 p. c. d'invalidité pour éviscération suite de la parotomie, un chevron de blessure.

N'a pas la majoration de 50 p. c. parce que les bains militaires de La Panne ne participent pas aux opérations de guerre.

Voilà donc de grands invalides,

In het hospitaal van de « Porte de Gravelines » te Calais, wordt hij twee dagen later door een bom uit een vliegtuig gekwetst.

Gevolg : afzetting van het been, 60 t. h. invaliditeit, een kwetsuurstreep.

Doch de verhooging van 50 t. h. kan hem niet worden verleend, omdat het hospitaal van de Porte de Gravelines — en trouwens terecht — niet voorkomt op de lijst der eenheden of diensten die deelnemen aan de krijgsv verrichtingen.

Geval C. — Soldaat vrijwilliger.

Strijdt van 1914 tot 1917 met de Karabiniers. Wordt alsdan, wegens zijn stiel, aangewezen voor de krijgsbakkerij te Adinkerke als bakker.

In Juli 1917, wordt de bakkerij beschoten en de belanghebbende wordt gekwetst door een scherp van 280.

Gevolg : afzetting van het been, 80 t. h. invaliditeit, een kwetsuurstreep.

Geen pensioensverhoging van 50 t. h.; de Krijgsbakkerij te Adinkerke heeft de krijgsv verrichtingen niet medege maakt.

Geval D. — Soldaat der vestingstroepen.

Na de ontbinding dezer troepen, in October 1914, gaat hij over naar de hulptroepen der genie en wordt vervolgens in Juni 1915 gedetacheerd bij de militaire stortbaden in De Panne.

Hij wordt er gekwetst (diepe wonde in den onderbuik) in Januari 1918 door een scherp van een bom uit een vliegtuig.

Gevolg : 80 t. h. invaliditeit wegens ingewanduitstorting tengevolge van buikopening, een kwetsuurstreep.

Geniet de verhoging van 50 t. h. niet, omdat de stortbaden van De Panne niet deelnemen aan de oorlogsv verrichtingen.

Ziedaar dus zware invaliden, ver-

mutilés par un projectile ennemi, auxquels la majoration de pension de 50 p. c. ne peut être accordée. Il est certain que lorsque fut votée la loi du 21 juillet 1930, nul ne s'est douté que le texte admis aurait des conséquences aussi paradoxales.

Il est d'autres grandes victimes de la guerre, aussi peu favorisées que celles que nous venons de voir et qui cependant, pourraient être rangées parmi les plus purs héros dont la guerre vit une si abondante floraison.

J'entends par là ceux qui furent parmi les premiers à se présenter pour utiliser contre l'ennemi ces engins de guerre nouveaux et imparfaitement au point, qui, parfois, se dérobaient si tragiquement à la volonté de l'homme. Ils avaient revendiqué au combat une place de choix où, indépendamment des périls qu'ils pouvaient courir du fait de l'ennemi, à l'égal de tous les combattants, ils n'hésitaient pas à accepter, en outre, les dangers qu'impliquait l'emploi de l'arme nouvelle mise à leur disposition.

Parmi eux je veux citer les aviateurs et les artilleurs de tranchée.

Que l'on songe un moment aux invraisemblables cages-à-poules que nos aviateurs utilisaient au début de la campagne, et jusqu'en 1916.

Quant aux « lance-bombes » du début de l'arme les combattants se souviennent de leurs « éclatantes » fantaisies.

Ceux d'entre les victimes de ces engins, dont les invalidités sont la conséquence de blessures reçues au front, touchent la majoration de 50 p.c. et ne sont pas en cause ici.

Mais ceux qui furent blessés alors qu'ils avaient momentanément quitté le front, pour se familiariser avec le maniement d'un avion nouveau, ou

minkten door een vijandelijk projectiel, aan dewelke de pensioensverhoging van 50 t. h. niet kan worden verleend. Stellig heeft bij de goedkeuring der wet van 21 Juli 1930 niemand vermoed dat de aangenomen tekst zulke ongerijmde gevolgen zou gehad hebben.

Er zijn andere zware slachtoffers van den oorlog, die evenmin begünstigd zijn als in de aangehaalde gevallen en die nochtans zouden kunnen worden gerangschikt onder de zuiverste helden, die de oorlog zoo overvloedig heeft voortgebracht.

Daaronder versta ik diegenen die onder de eersten waren om zich aan te bieden om tegen den vijand deze nieuwe onvolledig afgewerkte oorlogstuigen te beproeven, welke zich soms zoo tragisch aan den wil van den mensch onttrokken. Zij hadden in den slag een uitverkoren plaats opgeëischt, waar zij, buiten de gevaren die zij konden loopen vanwege den vijand, ten zelfden titel als al de strijders, niet aarzelden bovendien de gevaren te trotseeren die verbonden waren aan het gebruik van het nieuwe wapen, dat te hunner beschikking werd gesteld.

Daaronder wil ik vermelden de vliegers en de loopgrachtartilleristen.

Men denke maar een oogenblik aan de onmogelijke « kippenkooien » die onze vliegers in het begin van den veldtocht en tot in 1916 benuttigden.

Wat betreft de bommenwerpers van de eerste tijden van het wapen, herinneren de strijders zich nog hun « schitterende » grillen.

Diegenen onder de slachtoffers dezer tuigen wier invaliditeit het gevolg is van verwondingen opgelopen op het front, trekken de verhoging van 50 t. h.; van hen is hier geen spraak.

Maar zij die werden gewond, toen zij tijdelijk het front hadden verlaten, om zich vertrouwd te maken met de behandeling van een nieuw vliegtuig,

ceux qui dans un centre de Calais, s'initiaient à l'emploi des mortiers de tranchée, en vue de renforcer bientôt les lignes de lance-bombes, de l'Yperlée, ou du chemin de fer de Caeskerke, ne peuvent légalement obtenir cette majoration, parce que le centre où ils passaient nécessairement quelques semaines, ne participait pas effectivement aux opérations de guerre.

Voici quelques exemples de ces situations pénibles entre toutes :

Cas E. — Adjudant d'aviation.

Pilote de chasse au front, l'intéressé est détaché en mars 1916, à l'école d'aviation de Juvisy pour y réceptionner un nouvel avion de chasse, qu'il doit ramener au front.

Au cours des essais de cet avion nouveau, et dont le maniement lui est, en conséquence, peu familier, il fait une chute.

Résultat : fractures du bassin, de vertèbres, etc., des semaines d'hôpital. Il s'en tire, mais ce n'est plus qu'une ruine, qui malgré ses souffrances, continue à servir son pays, en se faisant le moniteur des jeunes aviateurs, au camp d'Etampes.

Il a actuellement 100 p. c. d'invalidité.

La majoration de pension de 50 p. c. lui est refusée « malgré ses mérites », dit la Commission particulière qui a statué sur son cas.

Cas F. — Soldat 10^e de ligne.

Qu'il quitte, en 1916, pour aller s'initier au maniement des mortiers Van Deuren, dont l'adoption par l'armée belge vient d'être décidée. Au cours d'un tir d'expérience, en juillet 1916, la bombe éclate prématurément.

Amputation du pied droit, 80 p. c. d'invalidité.

Pas de majoration de 50 p. c. Le centre de Calais où a lieu l'instruction

of zij die in een centrum van Calais de loopgraafmortieren leerden bedienen om weldra de lijnen bommenwerpers te gaan versterken aan de Ieperlee of aan den spoorweg van Kaaskerke, kunnen wettig deze verhooging niet bekomen, omdat het centrum, waar zij gedwongen werden enkele weken door te brengen, niet werkelijk deelnam aan de krijgsverrichtingen.

Ziehier enkele voorbeelden van deze bijzonder pijnlijke toestanden :

Geval E. — Adjudant-vlieger.

Jachtloots aan het front, wordt de betrokkene in Maart 1916 gedetacheerd bij de vliegschool te Juvisy om er een nieuw jachtvliegtuig in dienst te nemen, dat hij naar het front moet overbrengen.

Tijdens de proefnemingen met dat nieuwe vliegtuig, waarvan de behandeling hem dienvolgens weinig vertrouwd is, doet hij een val.

Uitslag : breuk van het bekken, van wervels, enz., weken hospitaal. Hij komt er door, doch het is nog slechts een ruïne, die ondanks zijn pijnen voort zijn land dient, door moniteur te worden van de jongere vliegers in het kamp van Etampes.

Thans heeft hij 100 t. h. invaliditeit.

De pensioensverhooging met 50 t.h. wordt hem geweigerd, « ondanks zijn verdiensten », zegt de bijzondere Commissie die over zijn geval heeft beraadslaagd.

Geval F. — Soldaat 10^e linie.

Hij verlaat zijn regiment in 1916 om zich vertrouwd te gaan maken met de behandeling van de mortieren Van Deuren, die het Belgische leger besloten heeft aan te nemen. Tijdens een proefschieting in Juli 1916 ontploft een bom te vroeg.

Afzetting van den rechtersvoet, 80 t. h. invaliditeit.

Geen verhooging met 50 t. h. Het centrum van Calais, waar de opleiding

ne participe pas aux opérations de guerre.

Cas G. — Adjudant.

S'initie au maniement des mortiers Van Deuren et est sur le point de partir au front avec une batterie formée.

En février 1916, au cours d'un tir, le mortier éclate.

Amputation du bras : 85 p. c.

Pas de majoration de 50 p. c., pour le même motif que le précédent.

Les quelques cas exposés indiquent à suffisance comment de grands mutilés de guerre, dont les mérites ne peuvent être contestés, sont privés d'un avantage que la plus élémentaire équité commande de leur reconnaître.

Est-ce à dire qu'il faille étendre le champ d'application de la loi du 21 juillet 1930? Non, cette loi répond parfaitement à son objet, qui fut de majorer la pension de ceux qui, au service du pays en guerre, contractèrent des invalidités dans des conditions particulièrement méritoires.

C'est pourquoi il faut se garder des formules trop vagues, qui, forcément, amèneraient à accorder cet avantage substantiel à des invalides dont les mérites ne sont pas suffisamment évidents, et par là à augmenter inconsidérément les charges du Trésor public.

Aussi l'article 1^{er} de la présente proposition impose-t-il des conditions précises : à savoir, que la mutilation soit suffisamment grave par elle-même, qu'elle provienne de blessure par projectile ennemi ou qu'elle soit due à un accident survenu alors que l'intéressé séjournait temporairement dans un centre de l'arrière afin de s'initier au maniement d'engins de guerre nouvellement conçus et réalisés et dont l'emploi comportait par suite, des dangers anormaux.

plaats heeft, neemt geen deel aan de oorlogsverrichtingen.

Geval G. — Adjudant.

Maakt zich vertrouwd met de behandeling van de mortieren Van Deuren en staat op het punt met een gevormde batterij naar het front te vertrekken.

In Februari 1916, tijdens een schieting, ontploft de bommenwerper.

Afzetting van een arm : 85 t. h.

Geen verhooging met 50 t. h., om dezelfde reden als de voorgaande.

Deze enkele aangehaalde gevallen bewijzen ten overvloede hoe groote oorlogsinvaliden, wier verdiensten niet kunnen betwist worden, beroofd zijn van een voordeel dat de eenvoudigste billijkheid hen moet doen toekennen.

Beteekent zulks dat het toepassingsveld der wet van 21 Juli 1930 moet uitgebreid worden? Neen, deze wet beantwoordt volkomen aan haar doel dat was het pensioen te verhoogten van hen die, in den dienst van het land in oorlog, invaliditeit opliepen in bijzonder verdienstelijke voorwaarden.

Derhalve moet men zich hoeden voor te zeer onbepaalde formules, die uiteraard ertoe zouden leiden dit stofelijk voordeel toe te kennen aan invaliden wier verdiensten niet klaarblijkend genoeg zijn, en dienvolgens de lasten van de Openbare Schatkist al te zeer op te drijven.

Het eerste artikel van dit voorstel legt ook duidelijke voorwaarden op : namelijk dat de verminking erg genoeg weze door zichzelf, dat zij veroorzaakt werd door kwetsuur door een vijandelijk projectiel, ofwel dat zij te wijten is aan een ongeval overkomen terwijl de betrokkene tijdelijk verbleef in een centrum achter het front om zich vertrouwd te maken met de behandeling van nieuw opgevatte en verwezenlijkte oorlogstuigen, waarvan de aanwending derhalve abnormale gevaren meebracht.

Les intéressés ne sont pas nombreux. On m'assure que leur nombre n'excède pas une dizaine.

La dépense supplémentaire résultant de la présente proposition n'excéderait pas 50,000 francs. Et, à ce prix, nous mettrions fin à une iniquité qui n'a que trop duré!

L'article 2 de la proposition a pour but de réduire au minimum la charge des arriérés. Il fixe la rétroactivité de la mesure au 1^{er} juillet 1936.

Nul doute que cette modération n'incite le Gouvernement à appuyer d'urgence la présente proposition.

Jos. NEVES.

De betrokkenen zijn niet talrijk. Men verzekert mij dat hun aantal niet het tiental overschrijdt.

De bijkomende uitgave veroorzaakt door dit voorstel zou 50,000 frank niet te boven gaan. Tegen dien prijs zouden wij een einde maken aan een onrechtvaardigheid die maar al te lang duurde!

Artikel 2 van het voorstel heeft voor doel het bedrag der achterstallen tot een minimum te herleiden. Het bepaalt de terugwerkende kracht van den maatregel op 1 Juli 1936.

Geen twijfel of deze bezadigdheid zal de Regeering aansporen onderhavig voorstel met spoed te steunen.

Proposition de Loi étendant le bénéfice de l'article premier de la loi du 21 juillet 1930 à certains grands mutilés de guerre.

ARTICLE PREMIER.

Une majoration de pension de 50 p.c. est accordée aux invalides de guerre atteints d'une mutilation grave entraînant par elle-même au moins 50 p.c. d'invalidité et provenant :

1^o soit de blessure de guerre causée par un projectile ennemi;

2^o soit d'un accident survenu alors que l'invalidé, en service commandé, s'initiait dans un centre d'instruction au maniement d'engins de guerre nouvellement conçus et réalisés, et dont l'emploi comportait par suite des dangers anormaux.

Cette majoration est accordée par les mêmes autorités et justifiée de la même manière que la majoration de même importance prévue par l'article 1^{er} de la loi du 21 juillet 1930.

Elle ne peut se cumuler avec cette dernière.

ART. 2.

La présente loi sortira ses effets au 1^{er} juillet 1936.

Jos. NEVES,
F. DEMETS,
C. LOHEST.

Wetsvoorstel waarbij het voordeel van het eerste artikel der wet van 21 Juli 1930 wordt uitgebreid tot sommige groote oorlogsverminkten.

EERSTE ARTIKEL.

Een pensioensverhoging van 50 t.h. wordt toegekend aan de oorlogsinvaliden getroffen door een erge vermindering, die door zichzelf ten minste 50 t. h. invaliditeit veroorzaakt en ontstaan is uit :

1^o hetzij een oorlogskwetsuur veroorzaakt door een vijandelijk projectiel;

2^o hetzij een ongeval overkomen terwijl de invalide in bevolen dienst zich in een opleidingscentrum vertrouwd maakte met de behandeling van nieuw opgevatte en verwezenlijkte oorlogstuigen, waarvan het gebruik derhalve abnormale gevaren bedroeg.

Deze verhoging wordt toegestaan door dezelfde overheden en gebillijkt op dezelfde wijze als de verhoging van hetzelfde bedrag, voorzien bij het eerste artikel der wet van 21 Juli 1930.

Zij kan met deze laatste niet gecumuleerd worden.

ART. 2.

Onderhavige wet is toepasselijk van 1 Juli 1936 af.